

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru reglementarea
statutului juridic al Casei Regale a României**

Analizând **propunerea legislativă pentru reglementarea
statutului juridic al Casei Regale a României**, transmisă de
Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B547 din 13.11.2017,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(2)
din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,
Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele
observații și propuneri:

I. Observații privind fondul reglementării

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare
organizarea Casei Regale a României ca persoană juridică, apolitică și
fără scop patrimonial, declarată de utilitate publică, finanțată în
principal de la bugetul de stat și recunoașterea poziției onorifice de
Șef al Casei Regale a României, asimilată protocolar cu cea a unui șef
de stat.

Potrivit Expunerii de motive, „propunerea legislativă propune
măsuri necesare pentru asigurarea continuității acestei instituții-
simbol, al cărei conducător reprezintă un reper de moralitate și
continuitate a poporului român și a valorilor sale.”

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se
încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor
art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră
sesizată este Senatul.

Precizăm faptul că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Având în vedere că propunerea legislativă are implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituție.

De asemenea, ținând cont de art.15 alin.(1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, propunerea legislativă trebuie să prevadă sursele de acoperire a majorării cheltuielilor bugetare.

Totodată, semnalăm că trebuie respectate prevederile art.33 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează obligativitatea efectuării studiului de impact.

3. Semnalăm că, o reglementare a statutului juridic al fostelor monarhii adaptată la realitățile actuale, se întâlnește doar în Muntenegru. Astfel, parlamentul acestei țări a adoptat¹ la data de 12 iulie 2011 Legea privind statutul Dinastiei Petrović Njegoš².

Potrivit art.1 din actul normativ sus menționat, „*Pentru reabilitarea istorică și morală a dinastiei Petrović Njegoš, prezenta lege reglementează problemele importante privind statutul descendenților dinastiei Petrović Njegoš, a căror detronare a fost contrară Constituției Principatului Muntenegrului, un act violent de anexare la anul 1918.*” Legea se referă însă la „descendenții dinastiei Petrović Njegoš”, lipsind referința la Casa Regală, ca instituție. În art.3 se recunoaște Dinastiei Petrović Njegoš rolul istoric și prezent de a afirma „identitatea, cultura și tradițiile muntenege”.²

Totodată, la art.4 este prevăzut că descendenții dinastiei Petrović Njegoš sunt obligați să respecte ordinea constituțională. Președintele țării, Președintele Parlamentului sau Prim-ministrul îi poate autoriza să participe la activități protocolare, fără caracter politic (*art. 7*), pentru îndeplinirea cărora pot folosi fonduri guvernamentale. Legea prevede că se înființează **Fundația** Petrović Njegoš (*art.9*), a cărei board este

---

¹ Denumirea originală este *Zakon o Statusu Potomaka Dinastije Petrović Njegoš*.

² A se vedea, pentru detalii,

https://en.wikipedia.org/wiki/Law_on_the_Status_of_the_Descendants_of_the_Petrović_Njegoš_Dynasty

condus de un reprezentant al dinastiei (*art.10*). În primii 7 ani va fi finanțată cu un buget total de 4.300.000 de Euro (*art.11*), după care va funcționa prin fonduri private.

Descendenții dinastiei primesc folosința gratuită a reședinței regelui Nikola I Petrović Njegoš din Njeguși și li se va construi o nouă casă în Cetinje, vechea capitală regală, precum și un apartament în Podgorica (*art.12*). De asemenea, primesc dreptul de folosință a primului etaj al Palatului Regal din Podgorica (*art.13*). Reprezentantul Dinastiei primește o indemnizație la nivelul celei a Președintelui Muntenegrului (*art.16*).

4. La **art.1** din proiect, semnalăm că norma este incompletă, deoarece nu este prevăzută **constituirea** persoanei juridice „Casa Regală a României”.

Totodată, deși în preambul se exprimă intenția de recunoaștere a Casei Regale a României **ca persoană juridică de drept privat** și acordarea statutului de utilitate publică, normele propuse nu conturează riguros această **natură juridică**.

Astfel, din cuprinsul **art.1** se poate desprinde concluzia că ar fi vorba de o persoană juridică **de drept privat**, fără scop patrimonial, intrând deci în categoria persoanelor juridice reglementate de **Ordonanța Guvernului nr.26/2000** cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.246/2005, cu modificările și completările ulterioare, căreia i se conferă statutul de utilitate publică. Această concluzie reiese și din textul propus pentru **art.5**, prin care se acordă Casei Regale a României Palatul Elisabeta în **folosință gratuită**. În acest sens, precizăm că, potrivit art.136 alin.(4) teza finală din Constituție, acest drept real corespunzător dreptului de proprietate publică poate fi acordat **numai instituțiilor de utilitate publică**.

Cu toate acestea, propunerea legislativă conține și dispoziții specifice organizării și funcționării persoanelor juridice **de drept public**, cum ar fi reglementările referitoare la:

- stabilirea **prin lege** a obiectivelor activității (**art.3**);
- stabilirea **prin lege** a conducătorului entității și a atribuțiilor acestuia (art.6 alin.(2) și art.7);
- prezentarea, în fața Parlamentului a unui raport anual cu privire la activitatea Casei Regale a României în anul precedent, precum și a exercițiului bugetar (**art.7 lit.f**), obligații specifice instituțiilor publice aflate sub control parlamentar;

- organizarea Serviciului administrativ și stabilirea numărului maxim de posturi pentru acesta (**art.9 alin.(2)**);
- stabilirea atribuțiilor directorului serviciului administrativ (**art.10 alin.(2)**).

Se impune, deci o mai riguroasă reglementare a naturii juridice de drept privat a Casei Regale.

În același context, menționăm că Expunerea de motive nu conține nicio informație referitoare la îndeplinirea condițiilor cumulative pentru recunoașterea acesteia ca fiind de utilitate publică, astfel cum prevede norma imperativă introdusă prin art.38 din Ordonanța Guvernului nr.26/2000, și nici cu privire la obligațiile care derivă din recunoașterea utilității publice (art. 41 alin.(2)).

5. La art.5 alin.(1), referitor la darea în folosință gratuită, pentru o perioadă de 49 de ani, a Palatului Elisabeta, semnalăm că, în prezent, acesta se află în proprietatea publică a statului și face parte din fondul locativ de protocol aflându-se, potrivit Hotărârii Guvernului nr.60/2005, cu modificările și completările ulterioare, **în administrarea** Regiei Autonome „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat”. Precizăm însă că, potrivit Hotărârii Guvernului nr.478/2006, Palatul Elisabeta are destinația de reședință pentru persoanele care au avut calitatea de șef al statului român, **fiind atribuit în prezent Majestății Sale Mihai I, ca reședință.**

Astfel, este de analizat dacă acordarea în folosință gratuită a Palatului Elisabeta, ca sediu al Casei Regale a României, nu se suprapune cu dreptul de folosință gratuită a aceluiași imobil acordat, în temeiul Legii nr.406/2001, cu modificările și completările ulterioare, Majestății Sale Regelui Mihai I al României, în considerarea calității sale de fost șef al statului român.

S-ar ajunge, așadar, în situația în care doi subiecți de drept diferiți, să exercite un drept de folosință cu titlu gratuit **asupra aceluiași imobil.**

6. Semnalăm că art.6 ar trebui revăzut, deoarece cuprinde norme neclare. Astfel, textul **alin.(1)**, conform căruia Șeful Casei Regale este desemnat potrivit Statutului acesteia, nu este corelat cu dispoziția din cuprinsul **art.11 alin.(1)**, care stabilește că Statutul Casei Regale a României urmează a fi aprobat de Șeful acesteia în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a legii.

În plus, prevederea din **alin.(2)** este imprecisă, deoarece Majestatea Sa Mihai I a fost Rege al României și în perioada **6 septembrie 1940 - 30 decembrie 1947**.

Precizăm că norma propusă pentru **alin.(3)**, potrivit căreia calitatea de Șef al Casei Regale este **onorifică**, intră în contradicție cu prevederile **art.7**, prin care i se stabilesc unele atribuții de decizie.

Semnalăm și faptul că în text se folosește de 3 ori termenul „adoptă”, total inadecvat pentru o persoană fizică.

7. La **art.8 alin.(2)**, pentru rigoare normativă, expresia „în limita aprobată anual prin hotărâre a Guvernului” trebuie înlocuită cu sintagma „în limita aprobată anual cu această destinație prin legea bugetului de stat”.

8. Semnalăm că norma din **art.10 alin.(2) lit.d)** nu este corelată cu dispoziția **art.7 lit.b)**, potrivit căreia Șeful Casei Regale o reprezintă pe aceasta în fața **oricărei entități publice sau private**.

9. La **art.11 alin.(3)**, precizăm că grila de salarizare a personalului Serviciului Administrativ al Casei Regale nu poate fi **stabilită** prin hotărâre a Guvernului, personalul contractual urmând a fi salarizat potrivit dispozițiilor Legii nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.

Pe de altă parte, pentru asigurarea unei reglementări complete, **art.11** ar trebui să cuprindă și o normă prin care să se stabilească termenul în care urmează a fi adoptat Statutul personalului Serviciului Administrativ al Casei Regale a României.

II. Observații de redactare și de tehnica legislativă

1. La **art.2 alin.(1)**, semnalăm că norma potrivit căreia Statutul Casei Regale este **aprobat** de Șeful acesteia nu este corelată cu dispoziția din cuprinsul **art.7 lit.a)**, potrivit căreia Statutul este **adoptat** de Șeful Casei Regale.

La **art.2 alin.(2)**, precizăm că denumirea completă a editorialului invocat este „Monitorul Oficial **al României**”.

De asemenea, pentru rigoarea exprimării, sintagma „precum și evenimentele legislative asupra acestuia” trebuie redată sub forma „precum și evenimentele legislative suferite de acesta se publică ...”.

2. La **art.7 lit.c)**, propunem eliminarea, din finalul textului, a expresiei „și disciplinare”, întrucât exercitarea atribuțiilor de conducere presupune și exercitarea atribuției de a aplica sancțiuni disciplinare.

3. Pentru redarea corectă și completă a conținutului **Capitolului III**, **titlul** acestuia trebuie reformulat, astfel:

„Capitolul III

Patrimoniul și finanțarea Casei Regale a României”.

4. La **art.10 alin.(2) lit.d)**, pentru un spor de rigoare în exprimare, sintagma „direct sau prin avocat” trebuie înlocuită cu expresia „personal sau prin avocat”.

5. La **art.11** al doilea alineat este marcat ca alin.(3), astfel încât se impune corectarea textului.

București

Nr. 485/20.11.2014.